

SENTENZA TAL-QORTI TAL-?USTIZZJA (It-Tieni Awla)

10 ta' Ottubru 2013 (*)

“Sitt Direttiva tal-VAT — Artikoli 13(?) u 20 — Kunsinna ta' proprjetà immobbli — Dritt ta' g?a?la g?all-intaxxar — Dritt g?al tnaqqis — A??ustament tat-tnaqqis — Irkupru tas-somom dovuti wara l-a??ustament ta' tnaqqis tal-VAT — Persuna taxxabli — Persuna taxxabli differenti minn dik li tkun inizjalment g?amlet dan it-tnaqqis u li tkun estranea g?at-tran?azzjoni ntaxxata li tkun tat lok g?al dan it-tnaqqis”

Fil-Kaw?a C?622/11,

li g?andha b?ala su??ett talba g?al de?i?joni preliminari skont l-Artikolu 267 TFUE, imressqa mill-Hoge Raad der Nederlanden (il-Pajji?i l-Baxxi), permezz ta' de?i?joni tat-28 ta' Ottubru 2011, li waslet fil-Qorti tal-?ustizzja fil-5 ta' Di?embru 2011, fil-pro?edura

Staatssecretaris van Financiën

vs

Pactor Vastgoed BV,

IL-QORTI TAL-?USTIZZJA (It-Tieni Awla),

komposta minn R. Silva de Lapuerta (Relatur), President tal-Awla, J. L. da Cruz Vilaça, G. Arestis, J.?C. Bonichot u A. Arabadjiev, Im?allfin,

Avukat ?enerali: M. Wathelet,

Re?istratur: M. Aleksejev, Amministratur,

wara li rat il-pro?edura bil-miktub u wara s-seduta tat-18 ta' April 2013,

wara li kkunsidrat l-osservazzjonijiet ippre?entati:

- g?al Pactor Vastgoed BV, minn M. van de Leur, belastingadviseur,
- g?all-Gvern Olandi?, minn J. Langer, C. Wissels u M. Bulterman, b?ala a?enti,
- g?all-Irlanda, minn E. Creedon, b?ala a?ent, assistita minn C. Toland, BL,
- g?all-Gvern Finlandi?, minn M. Pere, b?ala a?ent,
- g?all-Kummissjoni Ewropea, minn G. Wils u L. Lozano Palacios, b?ala a?enti,

wara li semg?et il-konklu?jonijiet tal-Avukat ?enerali, ippre?entati fis-seduta tat-30 ta' Mejju 2013,

tag?ti l-pre?enti

Sentenza

1 It-talba g?al de?i?joni preliminari tirrigwarda l-interpretazzjoni tal-Artikolu 20 tas-Sitt Direttiva

tal-Kunsill [77/388/KEE], tas-17 ta' Mejju 1977, fuq l-armonizzazzjoni tal-liġijiet tal-Istati Membri dwar taxxi fuq id-d?ul mill-bejg? — Sistema komuni ta' taxxa fuq il-valur mi?jud: ba?i uniformi ta' stima (?U Edizzjoni Spe?jali bil-Malti, Kapitolu 9, Vol. 1, p. 23), kif emendata bid-Direttiva tal-Kunsill 95/7/KE, tal-10 ta' April 1995 (?U Edizzjoni Spe?jali bil-Malti, Kapitolu 9, Vol. 1, p. 274, iktar 'il quddiem is-"Sitt Direttiva").

2 Din it-talba tressqet fil-kuntest ta' tilwima bejn is-Staatssecretaris van Financiën (Segretarju tal-Istat g?all-Finanzi) u Pactor Vastgoed BV (iktar 'il quddiem "Pactor Vastgoed") dwar a??ustament tat-taxxa fuq id-d?ul mill-bejg? (iktar 'il quddiem il-"VAT") li g?alih kienet su??etta din il-kumpanija.

Il-kuntest ?uridiku

Id-dritt tal-Unjoni

3 L-Artikolu 4(3) tas-Sitt Direttiva jipprovdi:

"L-Istati Membri jistg?u wkoll iqisu b?ala persuna taxxabli lil kull min jag?mel attività kultant li jkollha x'taqsam ma' l-attivitajiet imsemmija fil-paragrafu 2 u partikolarment wa?da minn dawn li ?ejjin:

(a) il-provvista ta' immobbli jew parti minn immobbli qabel l-ewwel okkupazzjoni u ta' l-art li jkunu fuqha; Stati Membri jistg?u jistabbilixxu l-kondizzjonijiet kif dan il-kriterju g?andu jkun applikat g?al alterazzjonijiet f'immobbli u fl-art li jkunu fuqha.

L-Istati Membri jistg?u japplikaw kriterji o?ra barra dak ta' l-ewwel okkupazzjoni, b?al ma huwa l-perjodu ta' ?mien bejn id-data tat-tlestija ta' l-immobbli u d-data ta' l-ewwel provvista jew il-perjodu bejn id-data ta' l-ewwel okkupazzjoni u d-data tal-provvista sussegwenti, i?da li dawn il-perjodi ma jaqb?ux il-?ames snin u s-sentejn rispettivament.

'Binja' tfisser kull struttura fissa ma' jew fl-art;

[...]"

4 L-Artikolu 13(B) tas-Sitt Direttiva jipprovdi dan li ?ej:

"Ming?ajr pre?udizzju g?al disposizzjonijiet o?ra tal-[Unjoni], l-Istati Membri g?andhom je?entaw li ?ej ta?t il-kondizzjonijiet li huma g?andhom jistabbilixxu g?all-iskopijiet biex jassiguraw l-applikazzjoni korretta u ?ara ta' l-e?enzjonijiet u tal-prevenzjoni ta' kwalunkwe e?enzjoni possibbli, evitar u abbu?:"

[...]

(g) il-provvista ta' bini jew partijiet minnhom, u ta' l-art li fuqha huma qieg?din, kif deskritti fl-Artikolu 4(3)(a);

(h) il-provvista ta' art li g?ada ma nbniex g?ajr art tal-bini kif deskritta fl-Artikolu 4(3)(b)."

5 Skont l-Artikolu 13(?) ta' din id-direttiva:

"L-Istati Membri jistg?u i?allu lil min i?allas t-taxxa dritt g?al g?a?la g?al tassazzjoni f'ka?ijiet ta':

[...]

(b) it-transazzjonijiet koperti f' B (d) (g) u (h) fuq.

L-Istati Membri jistgħu jirristrinu l-iskop ta' dan id-dritt u għandhom jiffissaw id-dettalji ta' l-użu tiegħu.”

6 L-Artikolu 17(2)(a) tal-istess direttiva, fil-verżjoni li tirriżulta mill-Artikolu 28f tagħha, jipprovdi:

“Sa kemm l-oġġetti u s-servizzi huma użati għall-iskopijiet fuq it-transazzjoni taxxabli tiegħu [tagħha], il-persuna taxxabli għandha tkun intitolata biex tnaqqas mit-taxxa li hi responsabbli biex tallas:

(a) [il-VAT] dovuta jew m'allsa qewwa t-territorju tal-pajjiż rigward l-oġġetti jew is-servizzi pprovduti jew li għad għandhom jiġu forniti lilu [lilha] minn persuna taxxabli oħra.”

7 L-Artikolu 20 tas-Sitt Direttiva jipprovdi:

“1. It-tnaqqis inizzjali għandu jkun aq̄ustat b'mod konformi mal-proċeduri stabbiliti mill-Istati Membri b'mod partikolari:

(a) fejn it-tnaqqis jkun ogħla jew inqas minn dak li għalih l-persuna taxxabli hi ntitolata;

(b) fejn wara li jsir il-prospett xi tibdil isir fil-fatturi użati biex jiddeterminaw l-ammont li għandu jitnaqqas, b'mod partikolari fejn ix-xirjiet huma kanċellati jew roqs fil-prezz hu miksub; madanakollu, aq̄ustamenti m'għandhom isiru fil-każijiet ta' transazzjonijiet li jibqgħu totalment jew parzjalment mhux im'allsa u distrutti, telf jew serq tal-proprjetà verament ippruvati jew ikkonfermati, lanqas fil-każ ta' applikazzjonijiet għall-iskopijiet ta' għoti ta' regali ta' valur għir u ta' l-għoti ta' kampjuni speċifiki fl-Artikolu 5(6). Madanakollu, Stati Membri jistgħu jeżtejtu aq̄ustamenti fil-każijiet ta' transazzjonijiet li jibqgħu totalment jew parzjalment mhux im'allsa u ta' serq.

[...]

3. Fil-każ ta' provvista matul il-perjodu ta' l-aq̄ustament l-oġġetti kapitali għandhom jkunu meqjusa b'ala li huma xorta kienu applikati għall-użu tan-negozju minn persuna taxxabli sa l-iskadenza tal-perjodu ta' l-aq̄ustament. It-tali attivitajiet kummerċjali huma preżunti li kienu kompletament intaxxati f'każi meta l-wasla ta' l-imsemmija oġġetti hi ntaxxata; huma huma preżunti li jkunu kompletament eżenti meta l-wasla hi eżentata. L-aq̄ustament għandu jsir darba biss għall-perjodu s'it ta' l-aq̄ustament li għad irid jiġi kopert.

Madanakollu, fil-każ ta' l-aq̄ustar, l-Istati Membri jistgħu jirrinunzjaw l-eżtejta għall-aq̄ustament sa kemm ix-xerrej hu persuna taxxabli li juża l-oġġetti kapitali in kwistjoni biss għat-transazzjonijiet li għalihom [il-VAT] [t]ista' [t]itnaqqas.

4. Għall-iskopijiet ta' l-applikazzjoni tad-disposizzjonijiet ta' paragrafi 2 u 3, l-Istati Membri jistgħu:

[...]

– – jaddottaw k[w]alunkwe miżuri xierqa bil-qsieb li jassiguraw li l-aq̄ustament ma jinvolvi kwalunkwe vantaġġ mhux iustificat,

– – jippermettu [u] simplifikazzjonijiet amministrattivi.

[...]”

8 L-Artikolu 21 tas-Sitt Direttiva, intitolat “Persuni responsabbli biex i?allu t-taxxa lill-awtoritajiet”, jipprovdi:

“Li ?ejjin g?andhom ikunu responsabbli biex i?allu l-[VAT]:

1. ta?t is-sistema interna:

(a) persuni taxxabli li jwettqu transazzjonijiet taxxabli [...] L-Istati Membri jistg?u ukoll jipprovdu biex xi ?add ie?or flok il-persuna taxxabli g?andu jkun mi?mum responsabbli g?all-?las tat-taxxa;

[...]”

9 L-Artikolu 27(1) ta' din id-direttiva jg?id hekk:

“Il-Kunsill, ja?ixxi b'mod unanimu fuq proposta mill-Kummissjoni, jista' jawtorizza kwalunwe Stat Membru biex jintrodu?i mi?uri spe?jali g?al deroga mid-disposizzjonijiet ta' din id-Direttiva, biex tissimplifika l-pro?edura g?all-?bir tat-taxxa jew biex i?ommu ?ertu tipi ta' eva?joni tat-taxxa jew evitar. Mi?uri inti?i biex jissimplifikaw il-pro?edura g?all-?bir tat-taxxa, ?lief g?al ?a?a negli?ibbli, tista' ma taffettwax [ma jistg?ux jaffettwaw] l-ammont ta' taxxa dovuta fl-istadju finali tat-taxxa.”

10 L-Artikolu 1 tad-De?i?joni tal-Kunsill 88/498/KEE, tad-19 ta' Lulju 1988, li tawtorizza lir-Renju tal-Pajji?i l-Baxxi sabiex japplika mi?ura li tidderoga mill-Artikolu 21(1)(a) tas-Sitt Direttiva 77/388/KEE (?U L 269, p. 54) adottata fuq il-ba?i tal-Artikolu 27(1) ta' din id-direttiva, jipprovdi li, fir-rigward tat-tran?azzjonijiet imsemmija fl-Artikolu 13(B)(g) u (h) ta' din id-direttiva, ir-Renju tal-Pajji?i l-Baxxi huwa, b'deroga mill-Artikolu 21(1)(a) tal-istess direttiva, awtorizzat japplika, fil-kuntest tar-regola dwar l-g?a?la fir-rigward tat-tassazzjoni prevista fl-imsemmi Artikolu 13(?) (b), dispo?izzjoni li tidentifika lix-xerrej b?ala l-persuna responsabbli g?all-?las tal-VAT.

11 Id-De?i?joni 88/498 ?iet abrogata, b'effett mill-1 ta' Jannar 2008 permezz tad-Direttiva tal-Kunsill 2006/69/KE, tal-24 ta' Lulju 2006, li temenda d-Direttiva 77/388/KEE fir-rigward ta' ?erti mi?uri li jissimplifikaw il-pro?edura g?all-impo?izzjoni tat-taxxa fuq il-valur mi?jud u li jassistu fil-?lieda kontra l-eva?joni jew l-evitar tat-taxxa, u li t?assar ?erti De?i?jonijiet li jipprovdu derogi (?U L 76M, 16.3.2007, p. 232).

Id-dritt Olandi?

12 L-Artikolu 11 tal-Li?i dwar it-taxxa fuq id-d?ul mill-bejg? (Wet op de omzetbelasting), tat-28 ta' ?unju 1968 (*Staatsblad* 1968, Nru 329), fil-ver?joni tag?ha applikabbli g?all-kaw?a prin?ipali (iktar 'il quddiem il-“Li?i tal-1968”) jipprovdi:

“1. Ta?t il-kundizzjonijiet stabbiliti permezz ta' mi?ura ?enerali tal-amministrazzjoni, huma e?enti mit-taxxa:

(a) il-kunsinni ta' proprjetà immobbli u d-drittijiet fuq din il-proprjetà, ?lief:

(1) il-kunsinna ta' bini jew parti minnu u tal-art li jinsab fuqha, qabel l-ewwel okkupazzjoni, jew sa massimu ta' sentejn wara l-ewwel okkupazzjoni, kif ukoll il-kunsinna ta' art g?all-bini;

(2) il-kunsinni, g?ajr il-kunsinni previsti fil-punt 1, lil persuni li ju?aw il-proprjetà immobbli g?al skop li jwassal g?al dritt totali jew kwa?i totali ta' tnaqqis mit-taxxa skont l-Artikolu 15, bil-kundizzjoni li l-impreditur li jag?mel il-kunsinna u dak li g?alih issir ikunu flimkien g?amlu talba lill-Ispettur f'dan is-sens u bil-kundizzjoni li dawn josservaw il-kundizzjonijiet stabbiliti minn digriet

ministerjali;

[...]"

13 L-Artikolu 12a ta' din il-li?i jipprovdi:

“Jekk isir u?u abbu?iv mill-e??ezzjoni prevista fl-Artikolu 11(1)(a)(2), min?abba li l-persuna li lilha tkun saret il-kunsinna ma tu?ax l-immobbli g?all-finijiet li g?alihom ikun je?isti dritt g?al tnaqqis s?i? jew kwa?i s?i? skont l-Artikolu 15, it-taxxa mnaqqsa, skont l-Artikolu 15, fir-rigward ta' din il-kunsinna, minn min ikun g?amel il-kunsinna, g?andha tkun is-su??ett ta' a??ustament impost fuq il-persuna li lilha tkun saret il-kunsinna.”

14 L-Artikolu 12(5) ta' din il-li?i jipprovdi:

“F'ka?ijiet li g?andhom ji?u ddefiniti permezz ta' mi?ura ?enerali tal-amministrazzjoni u skont regoli li g?andhom ji?u stabbiliti permezz ta' jew skont din il-mi?ura, it-taxxa hija, sabiex ji?i ?gurat iktar l-irkupru tag?ha, mi?bura ming?and il-persuna li lilha tkun saret il-kunsinna jew lilha jkun ?ie pprovdut is-servizz.”

15 Skont l-Artikolu 24ba(1)(a) tad-digriet e?ekuttiv tal-1968 relatat mat-taxxa fuq id-d?ul mill-bejg? (Uitvoeringsbesluit omzetbelasting 1968):

“1. Il-ka?ijiet imsemmija fl-Artikolu 12(5) tal-[Li?i tal-1968] jinkludu l-ka?ijiet fejn:

(a) proprjetà immobbli jew dritt li g?alih din is-su??etta hija kkunsinnata skont l-Artikolu 11(1)(a)(2) tal-[Li?i tal-1968]”.

Il-kaw?a prin?ipali u d-domanda preliminari

16 Fil-5 ta' Jannar 2000, impri?a (iktar 'il quddiem il-“fornitur”) ikkunsinnat proprjetà immobbli lil Pactor Vastgoed, li, bi ftehim mal-fornitur, g?a?let, abba?i tal-Artikolu 11(1)(a)(2), li ti?i ntaxxata fuq din il-kunsinna.

17 Dan il-fornitur kien akkwista din il-proprjetà xi ftit tas-snin qabel u kien ukoll g?a?el li ji?i ntaxxat fuq dan l-akkwist. Huwa kien g?aldaqstant naqqas il-VAT li kienet ?iet imposta fuqu.

18 Mix-xahar ta' April 2000, Pactor Vastgoed kriet din il-proprjetà. Din it-tran?azzjoni kienet e?enti mill-VAT.

19 Pactor Vastgoed sussegwentement bieget din l-istess proprjetà u kkunsinnata fil-bidu tax-xahar ta' Lulju 2000. Din il-kunsinna kienet e?enti mill-VAT.

20 Peress li l-kunsinna mag?mula lil Pactor Vastgoed ma kinitx tissodisfa l-kundizzjonijiet stabbiliti fl-Artikolu 11(1)(a)(2) tal-Li?i tal-1968 u peress li, g?aldaqstant, din il-kunsinna kien imissha kienet e?enti mill-VAT, l-awtoritajiet tat-taxxa tal-Pajji?i l-Baxxi, abba?i tal-Artikolu 12a ta' din il-li?i, imponew fuq din il-kumpanija a??ustament fir-rigward tal-VAT g?all-perijodu bejn l-1 ta' Jannar u l-31 ta' Di?embru 2000, ta' ammont li jikkorrispondi g?as-somma dovuta wara l-a??ustament ta' tnaqqis tal-VAT li sar mill-fornitur meta huwa akkwista l-proprjetà immobbli li sussegwentement kienet ikkunsinnata lil Pactor Vastgoed.

21 Pactor Vastgoed ressqet ilment kontra dan l-a??ustament.

22 Peress li dan l-ilment kien ?ie mi??ud, Pactor Vastgoed ippre?entat rikors kontra din id-de?i?joni ta' ?a?da quddiem ir-Rechtbank te 's-Gravenhage.

23 Peress li dan ir-rikors ukoll ?ie mi??ud, Pactor Vastgoed appellat mis-sentenza tar-Rechtbank te 's-Gravenhage quddiem il-Gerechtshof te 's-Gravenhage, li annullat din is-sentenza kif ukoll l-a??ustament impost fuq il-kumpannija.

24 Is-Staatssecretaris van Financiën ippre?enta appell fuq punt ta' li?i kontra s-sentenza tal-Gerechtshof te 's-Gravenhage quddiem il-qorti tar-rinviju.

25 F'dawn i?-?irkustanzi, il-Hoge Raad der Nederlanden idde?idiet li tissuspendi l-pro?eduri quddiemha u li tag?mel id-domanda preliminari li ?ejja lill-Qorti tal-?ustizzja:

“Is-Sitt Direttiva tippermetti li, f'ka? fejn it-tnaqqis tal-VAT applikat inizjalment b'mod konformi mal-Artikolu 20 tag?ha ji?i a??ustat fis-sens li l-ammont tat-tnaqqis ikollu ji?i totalment jew parzjalment irrimborsat, dan l-ammont jing?ata lil [ji?i impost fuq] persuna differenti mill-persuna taxxabli li tkun applikat it-tnaqqis fil-passat, b'mod partikolari — b?al meta ji?i applikat l-Artikolu 12A tal-li?i — lil [fuq] dik il-persuna li lilha tkun ?iet ittrasferita [ikkunsinnata] proprjetà immobbli mill-persuna taxxabli?”

Fuq id-domanda preliminari

26 Permezz tad-domanda tag?ha l-qorti tar-rinviju essenzjalment tistaqsi jekk is-Sitt Direttiva g?andhiex ti?i interpretata fis-sens li tipprekludi li l-irkupru tas-somom dovuti wara l-a??ustament ta' tnaqqis tal-VAT isir ming?and persuna taxxabli differenti minn dik li tkun g?amlet dan it-tnaqqis.

27 L-ewwel nett, hemm lok li jifakkar li r-Renju tal-Pajji?i l-Baxxi minn na?a, g?amel u?u mill-possibilità, prevista fil-punt (b) tal-ewwel paragrafu tal-Artikolu 13(?) tas-Sitt Direttiva, li tippermetti lill-Istati Membri jag?tu lill-persuni taxxabli tag?hom id-dritt li jag??lu li ji?u ntaxxati t-tran?azzjonijiet imsemija fl-Artikolu 13(B)(g) ta' din id-direttiva, u, min-na?a l-o?ra, kiseb, abba?i tal-Artikolu 27 ta' din id-direttiva, awtorizzazzjoni mill-Kunsill sabiex japplika, b'deroga mill-Artikolu 21(1)(a) ta' din l-istess direttiva, dispo?izzjoni li tidentifika lix-xerrej b?ala l-persuna responsabbli g?all-?las tal-VAT fil-kuntest tar-regola dwar l-g?a?la fir-rigward tat-tassazzjoni prevista fl-imsemmi punt (b) tal-ewwel paragrafu tal-Artikolu 13(?).

28 Huwa f'dan l-kuntest li l-kunsinni tal-proprjetà immobbli inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali ?ew intaxxati u li l-VAT relatata ma' dawn il-kunsinni t'allset mill-fornitur, u sussegwentement minn Pactor Vastgoed.

29 It-tilwima fil-kaw?a prin?ipali tikkon?erna l-kwistjoni dwar jekk l-awtoritajiet tat-taxxa tal-Pajji?i l-Baxxi jistg?ux je?i?u li s-somom dovuti fir-rigward tal-a??ustament tat-tnaqqis tal-VAT li l-fornitur g?amel meta akkwista din il-proprjetà immobbli, ikkunsinnata sussegwentement lil Pactor Vastgoed, ikunu mitluba lil din tal-a??ar.

30 F'dan ir-rigward hemm lok li ji?i rrelevant li s-Sitt Direttiva ma tinkludi ebda indikazzjoni espressa dwar il-persuna taxxabli li hija responsabbli g?all-?las tad-djun fiskali li jirri?ultaw mill-a??ustament ta' tnaqqis tal-VAT.

31 Minkejja dan, minn dan ma jistax ji?i dedott li l-Istati Membri huma, fil-kuntest tal-pro?eduri li huma jistabilixxu ta?t it-tieni paragrafu tal-Artikolu 13(?) u ta?t l-Artikolu 20(1) ta' din id-direttiva, liberi li jidde?iedu mil-liema persuna taxxabli l-VAT g?andha tit?allas f'dan il-kuntest.

32 Fil-fatt, id-determinazzjoni tal-persuna responsabbli għall-?las tas-somom dovuti wara l-a??ustament ta' tnaqqis tal-VAT ma tikkostitwixxix "prin?ipju [dettall]" fis-sens ta' dawn id-dispo?izzjonijiet, i?da, hekk kif jirri?ulta mill-Artikolu 21 ta' din id-direttiva, regola sostantiva tas-sistema komuni tal-VAT stabbilita mill-istess direttiva.

33 F'dan ir-rigward għandu jifmakkar li l-mekkani?mu ta' a??ustament previst fis-Sitt Direttiva jiffirma parti integrali mis-sistema tat-tnaqqis tal-VAT sabbilita minnha (ara s-sentenzi tat-18 ta' Ottubru 2012, TETS Haskovo, C?234/11, punt 30, u tad-29 ta' Novembru 2012, Gran Via Moine?ti, C?257/11, punt 39).

34 Fil-fatt, skont il-?urisprudenza tal-Qorti tal-?ustizzja, ir-regoli previsti minn din id-direttiva fir-rigward tal-a??ustament tat-tnaqqis huma inti?i sabiex i?idu l-pre?i?joni tat-tnaqqis sabiex ti?i ggarantita n-newtralità tal-VAT, b'mod illi t-tran?azzjonijiet imwettqa fil-fa?i ta' qabel ikomplu jag?tu lok għad-dritt għal tnaqqis sakemm dawn iservu sabiex jipprovdu servizzi su??etti għal tali taxxa. Permezz tal-imsemmija regoli, din id-direttiva għaldaqstant għandha l-għan li tistabilixxi relazzjoni mill-qrib u diretta bejn id-dritt għat-tnaqqis tal-VAT tal-input im?allsa u l-u?u tal-o??etti jew tas-servizzi kkon?ernati għal tran?azzjonijiet intaxxati fi stadju sussegwenti (ara s-sentenzi tal-15 ta' Di?embru 2005, Centralan Property, C?63/04, ?abra p. l?11087, punt 57; TETS Haskovo, i??itata iktar 'il fuq, punt 31, u Gran Via Moine?ti, i??itata iktar 'il fuq, punt 38).

35 Skont l-Artikolu 20(1)(a) tas-Sitt Direttiva, it-tnaqqis inizjalment magħmul huwa a??ustat meta dan ikun ikbar jew inqas minn dak li l-persuna taxxabli kellha d-dritt tagħmel.

36 Din id-dispo?izzjoni għandha ti?i interpretata fis-sens li, fil-ka? ta' a??ustament ta' tnaqqis tal-VAT magħmul minn persuna taxxabli, is-somom dovuti f'dan ir-rigward għandhom jit?allsu minn din il-persuna taxxabli.

37 Interpretazzjoni kuntrarja, li abba?i tagħha l-a??ustament ta' tnaqqis tal-VAT relatata ma kunsinna ta' o??etti jew ma' provvista ta' servizzi jista' jkun impost fuq persuna taxxabli differenti minn dik li tkun ibbenefikat minn din il-kunsinna jew minn din il-provvista, tkun inkompatibbli mal-għanijiet, imfakkra fil-punt 34 ta' din is-sentenza, li jridu jintla?qu fil-qasam tas-Sitt Direttiva.

38 F'dan il-kuntest, hemm lok li ji?i rrilevat li l-Artikolu 21(1)(a) ta' din id-direttiva jipprovdi li l-persuna taxxabli li hija responsabbli għall-?las tal-VAT ta?t sistema interna hija dik li twettaq tran?azzjoni taxxabli (ara d-digriet, tat-3 ta' Marzu 2004, Transport Service, C?395/02, ?abra p. l?1991, punt 23). Barra minn hekk, hekk kif irrileva l-Avukat ?enerali fil-punti 66 u 68 tal-konkluzjonijiet tiegħu, dan l-artikolu jindika, b'mod e?awrjenti, il-ka?ijiet li fihom persuna li ma tkunx din il-persuna taxxabli tista' tkun responsabbli għall-?las ta' din it-taxxa.

39 Issa, is-sitwazzjoni inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali ma tikkorrispondi għal ebda wie?ed minn dawn il-ka?ijiet. F'dan ir-rigward, għandu ji?i kkonstatat li, kuntrarjament għal dak li sostna l-Gvern tal-Pajji?i l-Baxxi, il-possibbiltà li ji?i pprovdut li persuna, differenti mill-persuna taxxabli, tkun tin?amm responsabbli *in solidum* għall-?las tat-taxxa, rikonoxxuta lill-Istati Membri permezz ta' din id-dispo?izzjoni, ma tistax ti?i interpretata b?ala li tippermetti li ji?i impost obbligu fiskali awtonomu fir-rigward ta' din il-persuna.

40 Barra minn hekk, fil-ka? ta' kunsinni su??essivi ta' proprjetà immobbli, b?al dawk inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali, il-fatt li wa?da mill-persuni taxxabli kkon?ernati ma tkunx, meta saret il-kunsinna li fiha hija kienet involuta, ikkonformat ru?ha mal-pro?eduri sabiex ji?i e?er?itat id-dritt tal-għa?la msemmija fit-tieni paragrafu tal-Artikolu 13(?) tas-Sitt Direttiva, ma jistax ikollu b?ala konsegwenza li din il-persuna taxxabli tkun obbligata t?allas id-dejn fiskali dovut wara l-a??ustament ta' tnaqqis tal-VAT magħmul minn persuna taxxabli o?ra fir-rigward ta' wa?da mill-

kunsinni li g?aliha din l-ewwel persuna taxxabli hija estranea.

41 Fil-fatt, f'tali sitwazzjoni, l-e?attezza tat-tnaqqis u n-newtralità tal-VAT, li r-regoli dwar l-a??ustament tat-tnaqqis huma inti?i li ji?guraw, ikunu kompromessi.

42 Fir-rigward tas-sitwazzjoni meqjusa b?ala in?usta mill-Gvern tal-Pajji?i l-Baxxi, li tirri?ulta mill-fatt li persuna taxxabli, li tkun ikkunsinnata proprjetà immobbli, tkun obbligata t?allas somom dovuti fir-rigward tal-a??ustament tat-tnaqqis tal-VAT li hija g?amlet meta akkwistat din il-proprjetà filwaqt li l-persuna li lilha hija kkunsinnat din il-proprjetà ddikjarat li hija kienet ser tu?aha g?all-?ti?ijiet tat-tran?azzjonijiet intaxxati tag?ha, g?andu ji?i kkonstatat, kif irrileva l-Avukat ?enerali fil-punt 89 ta' konkluzjonijiet tieg?u, li, g?alkemm, skont it-tieni paragrafu tal-Artikolu 13(?) tas-Sitt Direttiva, l-Istati Membri g?andhom il-possibbiltà li jirrestrin?u l-portata tad-dritt tal-g?a?la u jiddeterminaw il-pro?eduri sabiex dan ji?i e?er?itat, huma ma jistg?ux, fl-e?er?izzju ta' din il-possibbiltà, jimponu fuq persuna taxxabli obbligi li jmorru lil hinn minn dak li huwa permess mid-dritt tal-Unjoni fil-qasam tal-VAT.

43 Issa, hekk kif irrileva l-Avukat ?enerali fil-punt 84 tal-konkluzjonijiet tieg?u, fil-kaw?a prin?ipali, din is-sitwazzjoni li fiha jinsab il-fornitur tirri?ulta mid-dispo?izzjonijiet tad-dritt tal-Pajji?i l-Baxxi li jimponu lill-akkwiredent ta' proprjetà immobbli li g?a?el li ji?i ntaxxat li ju?a din il-proprjetà g?all-?ti?ijiet tat-tran?azzjonijiet intaxxati tieg?u.

44 Bl-istess mod, fir-rigward tal-argument tal-Gvern tal-Pajji?i l-Baxxi li skontu l-Artikolu 12a tal-Li?i tal-1968 huwa inti?, konformament mal-Artikolu 20(4) tas-Sitt Direttiva, sabiex ji?i evitat li l-a??ustamenti jag?tu xi vanta?? mhux i??ustifikat, hemm lok li ji?i rrilevat li, sa fejn, minn na?a, hekk kif jirri?ulta mill-fajl tra?mess lill-Qorti tal-?ustizzja, il-kunsinna tal-proprjetà immobbli inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali, li saret bejn il-fornitur u Pactor Vastgoed, kienet e?enti mill-VAT b'effett retroattiv mill-5 ta' Jannar 2005 u sa fejn, min-na?a l-o?ra, il-VAT relatata ma' din il-kunsinna, im?allsa u mnaqqsa minn Pactor Vastgoed, ?iet annullata, din il-kumpannija ma bbenefikatx minn "vanta?? mhux ?ustifikat" fis-sens tal-imsemmi Artikolu 20(4). G?aldaqstant, il-kumpannija ma tistax, abba?i ta' din id-dispo?izzjoni, tin?amm responsabbli g?all-?las tal-VAT dovuta wara l-a??ustament ta' tnaqqis mag?mul mill-fornitur fil-kuntest ta' tran?azzjoni o?ra li hija kienet estranea g?aliha, ji?ifieri l-akkwiredent inizjali minnu ta' din il-proprjetà immobbli.

45 Fl-a??ar nett, g?andu ji?i kkonstatat li d-De?i?joni 88/498, li permezz tag?ha r-Renju tal-Pajji?i l-Baxxi ?ie awtorizzat japplika, b'deroga mill-Artikolu 21(1)(a) tas-Sitt Direttiva, dispo?izzjoni li tidentifika lix-xerrej b?ala l-persuna responsabbli g?all-?las tal-VAT fil-kuntest tar-regola dwar l-g?a?la fir-rigward tat-tassazzjoni prevista fil-punt (b) tal-ewwel paragrafu tal-Artikolu 13(?), ma hijiex inti?a sabiex is-somom pagabbli dovuti wara l-a??ustament ta' tnaqqis tal-VAT jkunu m?allsa minn persuna taxxabli differenti minn dik li tkun g?amlet dan it-tnaqqis, i?da sabiex, fil-kuntest ta' kunsinna ta' proprjetà immobbli, b?al dik inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali, il-VAT relatata ma' din tal-a??ar tit?allas u titnaqqas mill-istess persuna taxxabli wa?da, ji?ifieri l-akkwiredent tal-proprjetà kkon?ernata.

46 G?aldaqstant, g?alkemm, fir-rigward tal-kaw?a prin?ipali, id-De?i?joni 88/498 ippermettiet li l-fornitur u, sussegwentement, Pactor Vastgoed, ikunu, b?ala akkwiredenti tal-proprjetà immobbli kkon?ernata, responsabbli g?all-?las tal-VAT relatata mat-tran?azzjonijiet ta' akkwist inkwistjoni, hija min-na?a l-o?ra ma hijiex ta' natura li ti??ustifika li Pactor Vastgoed issostni l-?las tas-somom dovuti wara l-a??ustament tat-tnaqqis tal-VAT mag?mul mill-fornitur fil-kuntest ta' tran?azzjoni li hija kienet estranea g?aliha, ji?ifieri l-akkwiredent inizjali ta' din il-proprjetà immobbli mill-fornitur.

47 F'dawn i?-?irkustanzi, hemm lok li r-risposta g?ad-domanda preliminari tkun li s-Sitt Direttiva g?andha ti?i interpretata fis-sens li din tipprekludi li l-irkupru tas-somom dovuti wara l-a??ustament ta' tnaqqis tal-VAT isir ming?and persuna taxxabli differenti minn dik li tkun g?amlet dan it-

tnaqqis.

Fuq l-ispejje?

48 Peress li l-proċedura għandha, fir-rigward tal-partijiet fil-kawża prinċipali, in-natura ta' kwistjoni mqajma quddiem il-qorti tar-rinviju, hija din il-qorti li tiddeċiedi fuq l-ispejje?. L-ispejje? sostnuti għas-sottomissjoni tal-osservazzjonijiet lill-Qorti tal-Ġustizzja, barra dawk tal-imsemmija partijiet, ma jistgħux jitallsu lura.

Għal dawn il-motivi, Il-Qorti tal-Ġustizzja (It-Tieni Awla) taqta' u tiddeċiedi:

Is-Sitt Direttiva tal-Kunsill [77/388/KEE], tas-17 ta' Mejju 1977, fuq l-armonizzazzjoni tal-liġijiet tal-Istati Membri dwar taxxi fuq id-d?ul mill-bejg? — Sistema komuni ta' taxxa fuq il-valur mi?jud: ba?i uniformi ta' stima, kif emendata bid-Direttiva tal-Kunsill 95/7/KE, tal-10 ta' April 1995, għandha ti?i interpretata fis-sens li din tipprekludi li l-irkupru tas-somom dovuti wara l-a??ustament ta' tnaqqis tat-taxxa fuq il-valur mi?jud isir mingħand persuna taxxabbli differenti minn dik li tkun għamlet dan it-tnaqqis.

Firem

* Lingwa tal-kawża: l-Olandi?.